

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Vale gieren in Nederland

13 C

14 **maximumscore 2**

- De dieren van de groep leven in hetzelfde gebied 1
- en planten zich onderling voort / behoren tot dezelfde soort 1

15 B

16 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat dit voedsel
vitaminen/vezels/koolhydraten/andere voedingsstoffen / meer
voedingsstoffen bevat.

17 **maximumscore 1**

Voorbeelden van prikkels zijn:

- de aanwezigheid van een kadaver of prooi
- opeens van richting veranderen (van andere gieren)
- neerstrijken van andere gieren

indien twee juiste prikkels 1

indien minder dan twee juiste prikkels 0

18 D

19 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord:

In runderen hoopt het toegediende diclofenac zich niet op; het wordt bij hen in de lever afgebroken. De dodelijke dosis wordt nooit bereikt.

De gieren, die kadavers van de met diclofenac besmette runderen eten, beschikken niet over zulke leverenzymen waardoor accumulatie van het gif kan plaatsvinden en snel de lethale dosis wordt bereikt.

Het antwoord bevat de volgende elementen:

- het gif bij de gieren hoopt zich in het lichaam op/accumulatie van diclofenac, bij runderen geen ophoping/accumulatie 1
- runderen hebben een enzym dat diclofenac afbreekt/(Bengaalse) gieren hebben geen leverenzymen die diclofenac afbreken 1

Eindexamen havo biologie 2012 - I

havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juiste berekening: Voor een gier is de dodelijke hoeveelheid diclofenac gemiddeld $5 \times 8 \text{ mg} = 40 \text{ mg}$. Dit krijgt een gier binnen door het eten van $40 \times 1 \text{ kg} \times 2 = 80 \text{ kg}$ kadavervlees dat gemiddeld 12 uur oud is.</p> <ul style="list-style-type: none">• Voor de juiste berekening van de dodelijke hoeveelheid diclofenac voor een gier (van gemiddeld gewicht) 1• Voor de juiste berekening van de hoeveelheid kadavervlees van gemiddeld 12 uur oud (om deze dodelijke hoeveelheid binnen te krijgen) 1	